



ИВАН БУТОВСКИ

lbutovski@168hours.bg
Facebook: вестник „168 часа“

Няколко месеца след като Нийл Армстронг произнася прословутото „една малка крачка за човека, голям скок за човечеството“ - на 14 ноември 1969 г. с „Аполо“ 12 стартира втората мисия с екипаж към Луната. Тя носи таен полезен товар - керамична плочка с гравирани върху нея шест произведения на изкуството, едно от които на Анди Уорхол. Наречена „Музей на Луната“, тя е прикрепена към крака на лунния модул и заедно с него остава завинаги на единствения ни естествен спътник. Две години по-късно на борда на „Аполо 15“ НАСА изпраща и малката алуминиева скулптура „Падналият астронавт“ на белгийския творец Пол ван Хойдонк в знак за почит към загиналите пионери в космическото пространство.

Така се поставя началото на прекрасна традиция за изпращане на произведения на изкуството извън нашата планета, която идея в последните години, благодарение на учения д-р Самуел Пералта - една мултиталантлива личност, получи мощно развитие. Той създава проекта „Лунен кодекс“, по който образци от стойностни произведения в различни области – изобразително изкуство, музика, филми, поезия и т.н., да могат един ден

да бъдат ползвани от първите заселници

на Луната. За щастие, отскоро вече имаме и българско участие в тази авангардна инициатива. Картини на живеещата в Антверпен наша художничка Таня Атанасова за първи път бяха избрани да ни представят в Космоса. Тя се съгласи да сподели подробности пред „24 часа - 168 истории“ както за уникалния си успех, така и за нелекия си творчески път.

„Бях първият студент по програмата „Еразъм“ в Белгия – разказва Таня. - Когато завърших Художествената академия, бях учила една година там и се върнах, защото си имах гадже. Но любовта се оказа много кратка и 4 месеца след като отидох да живея в Белгия за постоянно, се разделихме. И тогава се преместих в Антверпен. От 20 години сме там заедно с мъжа ми Валтер, който е журналист в местната телевизия.“

Както често се случва у нас, тя

не получава особена подкрепа

и подобно на много сънародници решава да потърси късмета си в чужбина.

„Така или иначе, не си го представях живота в България. По време на средното ми образование, а и на следването ми по-късно бяха най-големите кризи у нас. Налагаше ми се да работя на какви ли не места. Баща ми почина млад, а майка ми работеше на две места, за да може да ни издържа с брат ми - да си позволим да сме студенти. Той завърши фармация, а аз Художествената академия. По онова време всички ме бяха обявили за луда, защото в най-гладните години да учиш изкуство, си беше чисто безумие... Но не можех да изневеря на гените си - баща ми беше креативен човек и по тази линия съм наследила нещо от него. А когато си се родил креативен, не можеш да лъжеш себе си, че може да станеш нещо друго. Майка ми много настояваше да вляза в университета, но аз категорично заявих, че освен в Академията, не искам да кандидатствам нищо друго.“

Оказва се, че пътят на художничката за Луната минава от Копривщица през Бухово, Елин Пелин и Антверпен.



Художничката Таня Атанасова е носител на много престижни награди за живопис в чужбина.

Наша художничка

„Родена съм в Копривщица, но градът бързо ми отесня и на 14 се преместих да живея в Бухово. В този период изобщо не знам как оцелях... – разказва тя. - Имах сериозни здравословни проблеми, а и баща ми почина, което за човек, още неориентиран се в живота, си е доста голям шок. В онези години живеех при майка ми в Бухово и пътувах доста за училище,

Сапарева баня, които отиваха да учат дизайн на керамика и стъкло, а когато завърших, мисля, че вече нямаше такава паралелка, на нейно място се появиха паралелки за шлосери. Накрая вече останахме само 6 души, които пътувахме от София – не можех да надвия ежедневния стрес и мизерията и спрях да ходя редовно на училище... Завърших година след

А заминаването ѝ за Западна Европа е доста по-проблематично, отколкото да изпратиш картини на Луната.

„Когато кандидатствах по програмата „Еразъм“ за Белгия, бях първа в листата, но един от преподавателите ми не беше съгласен с това. Той искаше да изпрати дъщеря си на мое място и

обърна света да ме спре,

но аз вече имах договор и оттам ме изискаха – спомня си тя. - Около година и половина ми отне тази разпривия – първоначално нямаше договор по „Еразъм“ с Академията в София, трябваше първо да направя договора, по който да замина, а за целта документите да минат през министерствата на образованието и на двете държави. След като се разбра, че от Белгия искат да замина аз, а не някой друг, и шуробаджанащините не вървят, накрая ме пуснаха, но след много натиск откъм. Изобщо, когато хората у нас знаят, че заминаваш за чужбина, те виждат, че си им в ръцете и могат да си поискат всичко и да те изнудват, та от акта ми за раждане до билета ми – нищо не беше лесно за придобиване...“

Всъщност, не обвинявам никого - радвам се, че така ми се стече животът: раздели ме с хора, с които не искам да деля едно пространство, и ме срещна с тези хора, с които съм в момента. Искам само да спомена професорите ми - по керамика Марин Петков и по рисуване Светозар Бенчев, които вярваха в мен и много ме подкрепяха в този период – те все още са моите герои...“

В потвърждение на максимата, че „никой не е пророк в собствената си страна“,

в известната в историята с велики произведения на изобразителното изкуство Фландрия нашата сънародничка среща разбиране и подкрепа.

„Тогава постъпих в академията „Синт Лукас“ в Гент. Когато пристигнах там, кмет на града беше Франк Беке и той имаше прекрасната традиция да кани всеки новодошъл в града, лично да се запознае с него - споделя Атанасова за първите си впечатления от новата си родина.

Непризната у нас в миналото, Таня Атанасова жъне успехи в чужбина и... в Космоса

което се намираще в Елин Пелин. По права линия е много близко до Бухово, но трябваше да хващам влак от София, за да стигна дотам, което е 2 часа и половина пътуване на отиване и още толкова на връщане. Бяха най-гладните, най-гадните и мафиотски години в България. Училището, което се водеше артистично/елитно, за четирите години, в които аз бях в него, така западна, че когато постъпих, имаше вагони с хора, пътуващи ежедневно от София, Перник, Баня и даже

останалите, като частен ученик - бяха ме изключили заради неизвинени отсъствия и никой не вярваше, че изобщо ще се добера някога до диплома. Но при мен е така, когато някой ми каже, че нещо не е за мен - по някакъв начин събужда амбицията ми да се докавам. В крайна сметка завърших средното с добър успех, а по-късно и Академията с отлична оценка на дипломната работа. Спомням си, че развълнувах и разплаках доста хора на защитата в Академията...“

„Портрет на Лу“ от Таня Атанасова.

